ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ - 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ - БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 277-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 209. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ЛИСТОПАДА 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 7, 1975 No. 209. VOL LXXXII.

КОНЦЕРТОМ БІЛЯ СИТІ ГОЛЛ В НЮ ЙОРКУ ВІЗАНТІЙСЬКИЙ ХОР ВІДЗНАЧИВ 200-РІЧЧЯ ЗСА

„Голляндські козаки" з Візантійського Хору біля Ситі Голл в Ню Йорку. Зліва стоїть дириґент проф. д-р Мирослав Антонович. Їх представляє містові ред. Галя Сміндак.

Ню Йорк, Н. Й. — Звуки української пісні з уст голляндських співаків залунали тут біля місцевого ратуша в середу, 5 листопада, коли Візантійський Хор з Утрехту, під мистецьким керівництвом д-ра Мирослава Антоновича, віддав свій салют Америці з нагоди 200-річчя її Незалежности та українській громаді, яка відмічує 100-річчя поселення в ЗСА. Маєстатично - молитовні „Буди ім'я Господнє" і „Отче наш" перепліталися з бравурним „Засяло сонце золоте" та ліричним „Сонце низенько" в 30-хвилинній програмі, що її виконав хор перед ратушею в обідню пору цього осінньо - соняшного дня. Бандурист - соліст Володимир Луців окрасив програму українською піснею „Реве та стогне Дніпр широкий" і популярною американською композицією Стівена Фостера „Чудовий мрійнику". Понад 500 осіб прислухувалися хорові і солістові, а багато неукраїнців, працівників цього бизнесового центру метрополії, користаючи з обідньої перерви, з подивом і зацікавленням слідкували за екзотичними для них мелодіями, що неслися через гучномовці.

Візантійський Хор, який від минулої суботи перебуває на східньому побережжі ЗСА в рамках дво - тижневого турне по Канаді і ЗСА, виступив з цією програмою на запрошення управління міста Ню Йорку та корпорації для відмічення 200-річчя ЗСА і заходами місцевого Українського Комітету для відзначення 200-річчя Америки, очолюваного д-ром Іваном Флисом, заступником головного предсідника УНСоюзу. Програмою проводила Гелен Сміндак, подаючи пояснення в англійській мові до поодиноких пісень. Хор і маестра Луціва вітали: д-р Джордж Зойферт, музичний дорадник мейора Абрагама Біма, який в цей час перебував у Вашінґтоні, та д-р Джюді Шміґель, директор етнічних і міжнародних програм нюйоркської корпорації для відзначення 200-річчя ЗСА. Серед гостей — численних працівників міського управління — був присутній Пол О'Дваєр, голова міської ради Ню Йорку і радний, суддя Меттю Трой. В імені хору маестро В. Луців вручив на закінчення програми д-рові Зойфертові грамофонні платівки.

Серед української публіки, яка включала провідних громадських діячів місцевої громади, видніли зелені уніформи учнів Академії св. Юра, які в числі 160 студентів прийшли на цю програму під проводом своїх учителів і учительок.

Після програми, коли хористи, зодягнені в однакові брунатного кольору убрання, пішли на перекуску, голова хору, Мартінс ван Дорт, який є асистентом комісаря поліції в Утрехті, Голляндія, в товаристві капітана нюйоркської поліції Михайла Лучова і лейтенанта Геррі Полчі, відвідав комішенера нюйоркської поліції Майкела Кадда.

В пополудневих годинах Візантійський Хор відвідав Українську Будівлю УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж. і видавництво „Свободу" по дорозі до Нюарку, Н. Дж., де цього вечора відбував черговий концерт.

У Філядельфії відбудуться чергові імпрези для відзначення 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського поселення

Філядельфія, Па. — Заходами Громадського Комітету для відзначення 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя Українського Поселення при Відділі УККА, тут відбудуться в суботу, 8-го листопада ц.р. чергові імпрези: концерт, образотворча виставка і виставка народного мистецтва. Відкриття виставки відбудеться при участі тільки запрошених гостей (з оглядом на місце) в суботу о год. 5-й по полудні. О год. 6.30 вечором, з нагоди відкриття виставки, відбудеться репрезентативний концерт „Пісня і танок України" в Геррісон Авдиторії Музею Пенсильвенійського університету при 33-й і Спрус вулицях. В програмі концерту беруть участь: чоловічий хор „Прометей", квартет бандуристів під керівництвом Р. Левицького, танцювальний ансамбль СУМА, танцювальний ансамбль „Черемош", солісти — Чаплинський та Ю. Шашаровська; Б. Перфецький — акомпаньятор. Виставка буде відкрита до 23-го листопада ц.р. включно.

Нюйоркська Округа УНС матиме організаційні збори

Ню Йорк, Н.Й. — В п'ятницю, 14-го листопада ц.р. о год. 7:30 вечором тут в залі Українського Народного Дому при 2-й евеню відбудуться організаційні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу міста Ню Йорку й околиці з участю головних урядовців УНС, обласного організатора, членів управи Окружного Комітету, секретарів і голів та інших урядовців Відділів та зацікавлених членів. Ціль зборів: перевірити дотеперішню працю Округи і її організаційні здобутки, намітити плян праці на останні тижні цього року, обговорити справи пов'язані з бенкетом, що його влаштовує Округа 6-го грудня ц.р. в пошану піонерів і заслужених відділових урядовців. Присутні також матимуть нагоду вислухати інформації членів Головного Уряду і продискутувати справи, які відносяться до цілости УНСоюзу.

У найвищій університетській будівлі світу в Піттсбурґу буде Українська Національна Кімната

Піттсбурґ (Д.К.) — Після довгих заходів та старань, українська спільнота міста Піттсбурґу, Па. одержала остаточний дозвіл для встановлення Української Національної Кімнати в Піттсбурґському університеті, „Катедралі Науки", на взір вже існуючих там 19-ти інших національних кімнат. Це одинока університетська установа у ЗСА, а може і у світі, де поодинокі етнічні групи у формі національних кімнат поставили непромимальні монументи на хвалу країн свого походження. Болюче відчувалося досі брак української кімнати, тим більше, що українці в західній Пенсильвенії творять численну та активну етнічну групу. Такі кімнати подумані як приміщення для вужчих наукових сесій - семінарів (10 до 30 місць) та рівнож як унікальна і атрактивна прикраса університету.

„Катедраль науки" — 42-поверхова будівля Піттсбурґського університету, в якій побіч 19 інших „національних кімнат" тепер існуватиме також українська.

Українська Національна Кімната крім того сповнятиме певну місію, з окрема якщо ходить про поглиблення та утвердження української ідентичности та доброго імени, тим більше, що рік-річно тисячі студентів, науковців враз із професорами відбуватимуть наукові семінарі, як рівнож і тисячі туристів будуть її звиджувати так, як вони звиджують інші національні кімнати. Як повинна бути влаштована українська кімната — ту слово за нашими мистцями, скульпторами, різьбарями, малярями, архітектами. Поданий проєкт мусить відповідати вимогам статуту та бути апробований університетською комісією для національних кімнат. Запроєктована кімната має дуже гарне престижеве преміщення саме над головним порталем головного сходу.

Дня 24-го жовтня, комітет для влаштування української кімнати, що його очолює д-р Юрій Кишакевич, відбув формальну зустріч із університетськими властями при співучасті запрошених мистців, а саме голови Об'єднання Мистців Українців в Америці маестра Михайла Черешньовського, архітекта Любомира Калинича з ЗСА та мистця - маляря Івана Бельського з Канади. Також отримано згоду співпраці для цього проєкту від мистців Якова Гніздовського та Марка Зубаря. Намічено прелімінарний плян, який у близькій будучності має бути представлений для апробати університетським властям. Кімната повинна віддзеркалювати глибину старинної української культури та історію і тому при допомозі таких засобів як скульптура, різьба, малярство, вітражі і т. п. рішено зосередити увагу на відповідних мотивах та сюжетах із питомою українською орнаментикою.

Комітет уформлено у складі: Почесні члени: протопресвітер о. Андрій Бек, декан УПЦеркви у Зах. Пенсильвенії і монсіньор о. Ярослав Данильчук, декан УКЦеркви в Зах. Пенсильвенії. Екзекутива: Юрій Кишакевич — голова, Михаймо Комічак — містоголова, Роман Комічак — секретар, Юрій Поліщук — скарбник. Члени: Олена Бобурчак, Марта Фарлей, Вілям Федушка, Роман Гаврас, Ярослав Годованець, Михайло Корчинський, Татяна Кишакевич, Честер Монастерський, Карло Сачко, Дмитро Староіцак, Ігор Турчин.

Появився бібліографічний покажчик української преси в діяспорі за рр. 1972-1974

Клівленд, Огайо. (Н.Н.) — Заходами й у видавництві Українського Музею-Архіву у Клівленді, як ч. 18 його видань, появився окремим книжковим виданням зібраний і упорядкований д-ром Олександром Фединським „Бібліографічний покажчик української преси поза межами України — Річник VII-IX за 1972 - 1974 роки". Охоплює цей річник, як попередні за рр. 1966 - 1971, українську пресу в ЗСА, Канаді, Австралії, Австрії, Англії, Арґентині, Бельгії, Бразилії, Італії, Німеччині, Франції і Швеції, як також українську пресу в сателітних країнах Польщі, Румунії, Чехо - Словаччині і Югославії. В покажчику зареєстровано 477 позицій — газет, журналів і бюлетенів, що появилися в 1972-1974 роках, не враховуючи додатків, які виходили при таких чи інших пресових виданнях і з якими було всіх 561 назв. Завершується цей річник поазбучним покажчиком усіх видань, як також реєстрами видань, які перестали виходити в 1970 - 1971 роках та періодичних видань, які почали виходити або відновилися в 1975 році. В передмові упорядника д-ра Олександра Фединського підраховано, що на всіх 477 видань було 2 щоденники, 33 тижневики, 8 дво - тижневиків, 70 місячників, 55 квартальників, 6, що появлялися п'ять разів на рік, 14 — два рази в рік, 27 — раз у рік, 205 неперіодичних і 27 одноднівок. Для ЗСА зареєстровано 217 позицій, для Канади 116. В порівнянні з попередніми роками занотовано зменшення кількости пресових видань на 35 назв. Замовляти покажчик, який нараховує 84 сторінки, можна у Ukrainian Museum-Archives, Inc., 3425 Broadview Rd., Cleveland, Ohio 44109. Ціна 3.00 дол.

АБН І ЕРС ЗАПОВІДАЮТЬ КОНФЕРЕНЦІЇ У МЮНХЕНІ

Мюнхен (АБН). — Від 14-16 листопада ц. р. відбудеться тут Конференція Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН) і Европейської Ради Свободи (ЕРС).

Теми Конференції: Договір в Гельсінках — санкціонування російської колоніяльної імперії. Солідарність і спільний фронт вільного світу і поневолених народів, як альтернатива до капітуляції перед большевизмом. Ахіллева п'ята російської імперії і комуністичної системи — національно-визвольний фронт поневолених націй. Сучасна політика з точки зору поневолених народів. Криза комунізму. Програма акції.

На Конференціях промовлятимуть: Іван Маттео Ломбардо, колишній міністер закордонної торгівлі Італії, колишній генеральний секретар італійської Соціялістичної партії; Оле Бйорн Крафт, колишній міністер закордонних справ Данії, віцепрезидент Европейської Ради в Страсбурзі; Ярослав Стецько (тема: Непереможний визвольний націоналізм); д-р Ф. Теветеґлю, турецький сенатор; д-р Дмитро Вальчев, колишній болгарський державний секретар; Дональд Мартін, британський діяч; леді Джейн Бирдвуд; д-р Б. Гаїт, туркестанський науковець; д-р В. Майлят, колишній посадник Букарешту; Сузанна Лябен, французька діячка; Павль Ванкерковен, бельгійський діяч; мґр Слава Стецько; інж. Василь Олеськів, український діяч; Вольфґанґ Штраусс, колишній в'язень Воркути, головний редактор; Альфред Гілен, голова Ціяс, Люксембурґ-Бонн; Геннінґ Єнзен, Данія; Бертіль Геґман, редактор, Швеція; Рольф Цвікі, Швайцарія, журналіст; д-р Володимир Косик, головний редактор, Франція; д-р М. Авсаля, латвійська редакторка; А. Лемберґ, естонська редакторка; полк. Д. Космович, білоруський лідер; А. Яковліч, хорватський діяч; Ернест Ріґоні, мадярський діяч; Крістоф Ґрайнер, словацький редактор; Ярослав Мисліверц, чеський діяч; д-р Фавст Брадеску, румунський діяч; д-р К. Дреннікоф, болгарський діяч; К. Л. Баєр, молодіжний німецький (ЦСУ) діяч; мґр Омелян Коваль, Богдан Бобин, Аскольд Крушельницький, Зенон Коваль, сумівські діячі та молодіжні активісти Франції, Англії, Хорватії, Білорусі, Італії й інших націй.

Конференції відбудуться у п'ятницю, 14 листопада ц. р. від год. 14-21 вечора; в суботу, 15 листопада від год. 9-18:30; в неділю, 16 листопада від год. 9:30-13:00 в одній із заль Мюнхену.

Вступ на залю лише за запрошеннями.

МАСОВЕ ВІЧЕ АБН-ЕРС У МЮНХЕНІ

У суботу, 15 листопада ц. р. о год. 7-ій вечора в одній з великих заль Мюнхену відбудеться масове політичне віче АБН-ЕРС з мистецькою частиною. Виступлят з промовами Ярослав Стецько, сенатор д-р Ф. Теветоґлю, Туреччина, з привітальними словами міністер Іван Маттео Ломбардо, міністер Оле Бйорн Крафт, представники вільних і поневолених народів; буде проголошене звернення АБН і ЕРС до поневолених і вільних народів світу. У склад багатої мистецької частини м. ін. входять: патріотичні й упівські пісні сумівського хору з Німеччини, балетні виступи сумівського ансамблю, відзначеного золотою медалею в Англії, Дербі і сумівського танцювального гуртка з Мюнхену.

Головна Управа СУМА відбуде пленарні наради і відзначить 50-річчя СУМ

Ню Йорк, Н.Й. — Головна Управа Спілки Української Молоді Америки інформує, що в днях 15 і 16-го листопада ц.р. на Оселі СУМА в Елленвіллі, Н.Й., відбудуться річні пленарні наради керівних органів Спілки, в яких візьмуть участь члени Головної Управи, Головної Виховної Ради, члени управ Осередків і Відділів, керівники дружин та заінтересовані члени СУМА. Відкриття нарад відбудеться в суботу, 15 листопада о год. 11-й до полудня. Слідуватимуть звіти голів Осередків та булавних самостійно діючих Відділів, інформативні звіти Зарядів Осель, дискусія над звітами, звітна доповідь Голови ГУ СУМА: „Підсумки й аналіза праці від останнього Крайового З'їзду" та обговорення плянів праці і напрямних на майбутнє тощо.

В суботу вечором о год. 7-й відбудеться ювілейний бенкет з мистецькою програмою, яким Спілка відзначить 50-річчя постання СУМ в Україні. На бенкет запрошено представників українських молодечих і суспільно-громадських організацій та українську громаду. В мистецькій частині програми виступлять оперна співачка сопрано М. Кокольська-Мусійчук (при фортепіяні д-р І. Соневицький) і сумівська група з Ірвінґтону під керівництвом Іванни Кононів. Після бенкету відбудеться забава з танцями.

Виборці-жінки спричинилися до відкинення додатків про „рівні права"

Ню Йорк. — Прихильники і противники додатків до стейтових конституцій Ню Йорку та Ню Джерзі, які пропонували формально заборонити дискримінацію на підставі статті, погоджуються, що ці додатки не пройшли у вівторок, 4-го листопада, з уваги на те, що більшість жінок голосували проти цих додатків. Таким чином, не чоловіки, а жінки відкинули запропонований додаток до нюйоркської стейтової конституції, який містив такі слова: „Рівноправність перед законом не може бути заперечена або обмежена стейтом Ню Йорк чи будь-якою його частиною на підставі статі." Подібно звучали слова нюджерзького додатку. Прихильники і опоненти цих додатків перед і після виборів перевели опитування серед жінок цих двох стейтів, які виказали, що більшість жінок негативно ставляться до додатків, бо вважають, що вони послаблять підвалини родин та можуть спричинитися до того, що багато жінок замість дбати про виховання своїх дітей, будуть змушені йти до праці. Коментатори вказують, що вислід голосування над додатками до стейтових конституцій Ню Йорку та Ню Джерзі може викликати рух, щоб ці два стейти відкликали свої попередні ратифікації подібного додатку до Конституції ЗСА. Леґіслятури цих двох стейтів ще в 1972-му році ратифікували цей додаток до федеральної конституції, але виглядає, що по цілій країні зростає опозиція до цього додатку.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ВЕЧІР В ПОШАНУ ЗАСЛУЖЕНИХ ДІЯЧІВ УНС

Ню Йорк. — Управа Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу інформує, що вже розпочато підготову для влаштування вечора в пошану заслужених діячів УНС, який має відбутися тут в суботу, 6-го грудня ц.р в приміщенні Українського Народного Дому при 2-й евені. В програмі передбачено привітання екзекутивних урядовців УНС, вручення грамот заслуженим союзовцям і мистецьку програму.

УККА — ПОВІТУ МОРРІС ВІДЗНАЧИТЬ 200-РІЧЧЯ ЗСА

Віппані, Н.Дж. — Управа Відділу Українського Конгресового Комітету Америки повіту Морріс інформує, що в суботу, 8-го листопада ц.р. тут о год. 7-й вечора в приміщенні Віппані Парк Гайскул відбудеться концерт для відзначення 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя Українського Поселення в ЗСА. В програмі беруть участь: танцювальний ансамбль Осередку СУМА „Верховинці" під керівництвом Олега Гензи, капеля Юних Бандуристів під диригентурою о. С. Кіндзерявого-Пастухова і управою мгра М. Чорного, жіночий вокальний ансамбль „Верховина", Дженет Фуціла керівник, і молодеча оркестра зодягнена в колоніяльні строї. Програму вестиме Орест Цяпка.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ І СЛОВА

Ню Йорк. — Український Музичний Інститут і Школа Українознавства при Осередку СУМА влаштовують тут в неділю, 9-го листопада ц.р. о год. 3:30 по полудні в залі Літературно-Мистецького Клюбу — 149 2-га евеня, концерт української музики і слова. В концерті братимуть участь учні Таїси Богданської, Дарії Каранович, Галини Клим, Галини Мірошниченко-Кузьми і Калини Чічки-Андрієнко. Деклямації до виступу приготовила Павліна Андрієнко Данчук, директорка Школи Українознавства СУМА.

ДОБРОДІЙНИЙ КОНЦЕРТ В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н.Дж. — Громада Ірвінґтону розпочала праці при поширенні Українського Народного Дому, який знаходиться при 140 Проспект евені і для придбання фондів на покриття витрат, пов'язаних з цією працею, дирекція УНД влаштовує в неділю, 16-го листопада ц.р. о год. 4-й по полудні в приміщенні Валсбург Гайскул добродійний концерт, в програмі якого візьмуть участь Валя Калин, Капеля Бандуристів при Станиці 1-ї УД УНА в Нюарку, квартет „Калина", гурток старших юначок СУМА, Наталка Лазірко, Рафаїл Венке, Степан Магмет, Уліта Ольшанівська. Програму вестимуть — Валя Калин і Степан Магмет.

КОНЦЕРТ УЧНІВ УМІ І „ЖАЙВОРОНКІВ" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н.Й. — Дирекція Українського Інституту Америки інформує, що в рамцях святкувань 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення в неділю, 23-го листопада ц.р. відбудеться тут в Авдиторії Школи св. Юра 6 вулиця біля 3-ї евені перший концерт визначних учнів і струнного ансамблю Українського Музичного Інституту при співучасті хору СУМА „Жайворонки". Початок концерту заповіджений на год. 5-ту по полудні. Ввесь дохід призначений на піддержку шкіл св. Юра і УМІ в Ню Йорку.

ВИСТАВКА ЖІНОЧОЇ ТВОРЧОСТИ

Ню Йорк. — Заходами Управи 64-го Відділу Союзу Українок Америки тут в неділю, 9-го листопада ц.р. о год. 1:30 по полудні в приміщенні Українського Літературно-Мистецького Клюбу при 2-й евеню відбудеться відкриття XIX виставки жіночої творчости, яку організатори присвятили Рокові Жінки. У програмі відкриття візьмуть участь Уляна Любович і Марія Савицька. Виставка відкрита: вечорами від 5:30 до 7:30, в суботи й неділі від 2:00 до 7:00. Закриття виставки з обговоренням відбудеться 23-го листопада о год. 1:30 по полудні.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ СУА В ЧІКАГО

Чікаго, Ілл. — Окружна Управа Союзу Українок Америки інформує, що тут 14-16-го листопада ц.р. святкуватимуть Золотий Ювілей СУА. У програмі цих святкувань: виставка мистецької творчости жінок (відкриття 14-го листопада о год. 8-й вечора в залі „Левів"); Богослуження в українських церквах 16-го листопада; Ювілейний бенкет в авдиторії собору св. Володимира і Ольги о год. 1-й по полудні із святочним словом інж. Степанії Пушкар (Філядельфія); показ народної ноші; виступ вокального тріо 29-го Відділу СУА „Пісня".

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ МАТЕМАТИЧНО - ФІЗИЧНОЇ СЕКЦІЇ НТШ

Ню Йорк. — Дирекція Математично - Фізичної Секції НТШ влаштовує тут в суботу, 15-го листопада 1975 р. о годині 2-ій по пол. в залі Українського Інституту Америки 2 Схід 79 вулиця — чергову Наукову Конференцію, яку відкриє проф. д-р Осип Андрушків. Доповіді виголосять: д-р Роман Андрушків на тему: „Теорія властивих чисел квадратної в'язки операторів і їх приміщення в краєвих задачах", проф. д-р Роман Воронка на тему: „Асимптотична розв'язка особливих параболічних диференціяльних рівнань" і професор д-р Богдан Лаврук на тему: „Моя праця в ділянці математики на Львівському університеті по Другій світовій війні".

ДВІ ВИСТАВКИ ТАРАСА ШУМИЛОВИЧА

Ню Йорк. — У двох нюйоркських банках „Серіял Федерал Сейвінґс енд Ловн Ассосієйшен" при 140 Вілліям і при 99 Чирч вулицях, відомий наш мистець Тарас Шумилович виставляє свої праці. Виставки розпочались 31-го жовтня і триватимуть до 30-го листопада ц.р. Найкращий час для відвідин є між год. 8.30 рано і 4-ю по полудні. З приводу цих виставок згаданий банк випустив окремий листок для своїх клієнтів, в якому згадано про Тараса Шумиловича, з підкресленням, що він українець і про те, що праці нашого мистця знаходяться в домах прominентних осіб не тільки в ЗСА і Канаді, але також в інших країнах світу.

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ У ДЕТРОЙТІ

Детройт, (Б.Л.). — Тут постав Громадський Комітет для зорганізування зустрічі з проф. В. Кубійовичем і д-ром А. Фіґолем та придбання фондів на закінчення словникової частини Енциклопедії Українознавства.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 міс. — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вдоволення в Москві

Коментуючи звільнення президентом Фордом Джеймса Шлесінджера із посту секретаря оборони, впливова норвезька газета „Афтенпостен" із Осльо написала: „Комуністичні лідери в Москві напевно врадувані звільненням секретаря оборони, якого вони обвинувачували в застосовуванні всіх можливих заходів, щоб закрити шлях до ближчої співпраці між Совєтським Союзом і ЗСА. Виглядає, що президент Форд готовий йти за порадами його Державного секретаря та наражуватись на деякий риск, щоб дійти до порозуміння із Совєтським Союзом щодо обмеження стратегічної зброї".

Це твердження норвезької газети про радість Москви з приводу звільнення Шлесінджера, який часто не погоджувався з державним секретарем Генрі Кіссінджером і правильно перестерігав Конґрес про небезпеку зменшення оборонного бюджету ЗСА, як також перестерігав перед небезпеками, які криються в теперішній політиці детанту із СССР, підтвердив кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Москві. Він писав, що газета „Ізвестія", орган Верховної Ради СССР, цитувала деякі редакційні статті з американської преси, у яких сказано, що звільнення Шлесінджера було спричинене його застереженням щодо політики детанту. „Ню Йорк Таймс" твердив, що вибір редакторами „Ізвєстій" тільки цього роду коментарів з американської преси вказує на те, що совєтські лідери вдоволені з усунення Шлесінджера.

Кремлівські верховоди справді можуть радіти зміною на пості секретаря оборони ЗСА, бо на місце Шлесінджера наименований Донал Рамсфелд, якого союзники Америки в НАТО вважають замало досвідченим у закордонній політиці та думають, що в нього немає тих здібностей аналізувати події та факти, які мав Шлесінджер. Лідери країн НАТО добре знають Рамсфелда, бо він був американським представником до НАТО. Крім того, Рамсфелд є урядовцем того типу, що йде за вказівками його зверхників, навіть якщо він особисто не погоджується з їхніми поглядами. Натомість Шлесінджер часто критикував погляди державного секретаря Кіссінджера щодо політики детанту, а тим самим не погоджувався з деякими поглядами президента Форда, який підтримує інтерпретацію Кіссінджера щодо наслідків політики детанту. Тепер, коли на пості секретаря оборони вже не буде Шлесінджера, то в уряді ЗСА забракне більш реалістичного погляду на цю політику, щоб балянсувати може й ідеалістичні, але часом наївні погляди Кіссінджера.

Найгірша порода

Виступ французьких комуністів та їх офіціяльного органу „Ль' Юманіте" в обороні запроторенего совєтськими режимниками до закладу умовохворих українського математика Леоніда Плюща та взагалі в обороні постійно заперечуваних у тій рабовласницькій імперії людських прав, мимоволі наводить на думку одну породу людей, вже сама згадка про яких викликає неприємний посмак. Маємо на думці „наших" т. зв. „проґресистів", точніше купку їх залишків в Америці і в Канаді. Всі бо, що ще мали в собі бодай яку одробину чести і совісти, вже давно їх покинули і до них не признаються, згадуючи тільки як кошмар колишній їх зв'язок з тими істотами.

Здоровим бо глуздом тієї породи ніяк не збагнути. Очевидно, що у вільних країнах, як Америка і Канада, вони мають повне право не тільки визнавати комуністичну ідеологію, але й її пропаґувати та поширювати. Таких дивоглядів багато більше в цих країнах. Але як це можливо, що вони, які все ж таки належать до людської породи, могли без будь-якого примусу не тільки мовчати, але й голосно схвалювати всі ті злочини, що їх допускається над їхніми ж братами комуністичний режим в совєтській імперії! Можливо, що найбільш кваліфіковані психіятри могли б дати якесь виснення, чому ті лакеї на волі з таким пієтизмом і тільки найбільшими похвалами та епітетами писали і говорили про звиродні́лого Сталіна, якого після його смерти самі ж його „соратники" здемаскували, як найбільшого злочинця в історії людства. Історикові чи дослідникові цього не збагнути.

Ще більш незрозумілою є поведінка залишків тих „проґресистів" сьогодні. До них не доходять жадні інші арґументи, їх цілковито опановує бажання повзати перед кожночасним сатрапом у Кремлі. Навіть тоді, як доля Плюща, Мороза, Чорновола та інших українців, які не мають нічого спільного з „буржуазними націоналістами" та які не вимагають нічого іншого, як пошанування належних їм людських і національних прав, отже, коли доля тих справжніх мучеників-героїв у боротьбі за людські права зворушує ввесь світ, тепер включно з французькими комуністами, купка тих „наших" „проґресистів" дальше плазує перед кремлівськими деспотами, які, мабуть, самі дивляться на них з певною дозою огиди, як на справді найгіршу породу.

Москва не включила міжконтинентальних ракет в параду

Москва. — Преса інформує, що в програму цьогорічної паради, якою Москва відмічуватиме річницю большевицької революції, перший раз за 15 років не включено стратегічних міжконтинентальних ракет далекого засягу, як також танків і тяжких панцерних возів, які навіть не беруть участи у пробних парадах, що відбуваються на передмістях Москви коротко перед виступом. Включено натомість протилетунські ракети і ракети близького засягу, між ними досі незнаний тип, у параді виступатиме вперше. Багато совєтологів висунули у зв'язку з цим свої власні теорії, пояснюючи на всі лади відсутність балістичних ракет в параді. Одні стверджують, що у зв'язку з переговорами між ЗСА і СССР про скорочення стратегічної зброї, Совєтський Союз не бажає наголошувати військової сили, інші кажуть, що ракети вилучено з паради тільки з огляду на здоров'я Леоніда Брежнєва, який, мовляв бажав скоротити церемонію, щоб задовго не стояти на площаді мавзолею Леніна. Всі погоджуються, що Москва може в останній хвилині змінити свою думку.

І. Світ

НЕВІЛЬНИКИ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ

Так складаються сьогодні обставини на полі боротьби ідеологій, яку раз-у-раз наголошує Москва, що вона, тобто СССР, має єдиний спосіб закривати невигідну для неї правду — шляхом перекручення фактів, заповнення книжок та сторінок періодиків зливою фальшивих відомостей.

Перед нами одна така велика книга, що має назву „Фінал", її підзаголовок пояснює, що це „історично-мемуарний нарис про розгром імперіялістичної Японії в 1945 р.", видання „Науки", Москва 1969 р. (друге видання). Тепер появилось її третє видання; головний редактор — маршал СССР М. Захаров. Вже сама назва свідчить, що хоче сказати Москва цією багатотиражною книгою з багатьма ілюстраціями, серед яких є такі, що показують, як совєтські вояки пнуться на Хінганські гори в Манджурії.

Спочатку ми не мали заміру писати рецензію на цю книжку, але ряд статтей в совєтських т. зв. поважних квартальниках спонукали нас до цього, бо і в них поширюється та сама невірна теза, що Японія скапітулювала тільки тому, що в серпні 1945 року у війну вступив Совєтський Союз, який нібито „розгромив Японію". В книзі сила - силенна фальсифікатів або ж замовчувань, коли невигідно згадувати певні події минулого, як пакт про „неаґресію" з Гітлером, а також подібний пакт з Японією, який мав кінчитися щойно в 1946 році. Книга має зате багато фотографій різних генералів та маршалів з великими „іконостасами" медалів та орденів на грудях і „царськими" погонами на плечах, а також мапи військових операцій, нєначе Червона армія справді воювала та перемогла „імперіялістичну японську квантунську армію". В дійсності японська армія складала зброю, як їй було приказано з Токіо на підставі імператорського декрету, і тільки тому японці без бою складали зброю американським та іншим союзним військам на всьому просторі азійських фронтів. В уяві совєтської фантазії Червона армія „воювала" з армією Японії, яка нібито не здавалася.

Багато питань виникає при перегляді цієї книжки про історичну „перемогу" Червоної армії в Японії. Чому, напр., (вигадані) повітряні десанти у Мукдені, Дайрені та Харбіні не зустрічали дії зенітної артилерії, і десанти кількох сотень парашутистів без бою перебрали контролю таких великих міст? У читача виникнуть ще інші питання, на які відповідей немає? Брехню Москві тяжко заховати, вона вилазить повсюди.

На фотографії підписання капітуляції Японії на стор. 340-341 є видовище, як совєтський генерал Дерев'янко підписує договір, а на краєчку світлини (його видно тільки половину) стоїть ген. МекАртур, той, хто вів фактично всю війну проти Японії. Автори пишуть: „в центрі уваги — совєтська делегація. Присутні вбачали в ній представників могутньої Совєтської держави, яка, розгромивши фашистівську Німеччину, пришвидчила незабаром капітуляцію Японії.

Тільки автори „забули" згадати, скільки озброєння та харчів доставила Америка цьому „союзникові", рятуючи СССР від загибелі у війні. Ці матеріяли всі є перераховані у звітах Державного департаменту в 1945 р., стр. 20-28; там зазначено: літаків — 14 тисяч, танків, локомотивів та вантажних авт — 467 тисяч, кораблів та ін. — 5 мільйонів тонн посмістю, харчів поверх 4 міл. тонн, бензини — поверх 2 міл. тонн та мільйони одягів, взуття та ін. матеріялів, за які СССР не хоче заплатити. На стр. 191 можна бачити совєтського старшину, одягнутого в американський одяг з типовими кишенями, а за ним стоїть другий.

Описи десанту в Дайрені є такою ж фантазією, навіть епізод з ген. Янагита, і, звичайно, ані одного слова не сказано, як після окупації Манджурії НКВД розстрілювало емігрантів на Східній лінії залізниці та як почалося вивезення не тільки військового майна японсько армії, але також фабрик, заводів та іншого, навіть приватного майна, вартість якого оцінювалася американською місією на поверх три більйони долярів. Це був грабунок і союзника Москви, Китаю, якому все це майно мало перейти.

Є там також вимовне речення на стр. 33: автори пишуть, що 5 квітня 1945 року Москва заявила в Токіо, що пакт неаґресії від весни 1941 року є „денонсований", але насправді совєтський посол Малік передав тоді ноту Японії, в якій було сказано, що СССР не відновить цей пакт у 1946 році, хоч про таку віднову значилося в пакті 3-му того договору. Це є велика різниця в офіційних дипломатичних відносинах. В книзі також говориться, що у Потсдамі був підписаний договір про вимоги у відношенні до Японії, але не сказано, що підписання тієї декларації було здійснене тільки Англією, Китаєм та Америкою, а Совєти приєдналися через кілька днів опісля. Як знаємо від автора книжки „Гірогіто" Л. Мослі, що Сталін потребував прив'язати Червону армію до війни проти Японії, щоб мати нагоду забрати воєнну здобич, яка йому була обіцяна, раніше, ніж Англія, Америка та Токіо підпишуть мир. Читаючи совєтські описи на тему війни з Японією, мається враження, що Москва веде активну пропаґанду на сторінках своїх видань тому, що наближається дата 30-ліття капітуляції Японії. Москва намагається підкреслити „величезну ролю Червоної армії" у війні з Японією в

(Закінчення на стор. 3-ій)

Людмила Мойсеєва

„ВІТЧИЗНА" ПРО ДОНЦОВА І СОСНОВСЬКОГО

Офіціоз Спілки Письменників України „Вітчизна" в числі 7 за липень 1975 року віддав шість своїх сторінок для статті Антона Хижняка „Іржавий Цвях", в якій під „тяжкий обстріл" береться працю вже покійного д-ра Михайла Сосновського, його монографію: „Дмитро Донцов — політичний портрет". Книга вийшла з друку в минулому році.

Та обставина, що за критику цієї праці взявся „сам" А. Хижняк, тесть комуністичного „боса" Української ССР Маланчука, та колишній довголітній відповідальний редактор „Літературної України" свідчить про неабияке зацікавлення підсовєтської критики цією появою на нашому діяспоральному книжкому ринку. Очевидно і об'єкт обговорення книги М. Сосновського — д-р Дмитро Донцов, як і автор її занадто нелюбі для совєтів, щоб їх збули мовчанкою совєтські автори.

З цієї рецензії — „відгуку на нюйоркське видання", — як зазначено у „Вітчизні", — всупереч бажанням офіційного критика, навіть не читаючи поміж рядками, підсовєтський читач все ж таки довідається, що Михайло Сосновський є автором „поважного за зовнішнім виглядом фоліянта, випущеного націоналістичним видавництвом в Америці", що це „грубезна книга", в якій „Сосновський твердить, що Донцов ще в передреволюційні роки прийшов до висновку, що немає ніяких реальних передумов для спільного шляху українського і російського народів...", що... „Українство потребує нової орієнтації!" — „розуміючи під цим відрив України від Росії".

Підсовєтський читач, спраглий вістки від українців з вільного світу, довідається від Хижняка, що М. Сосновський пише у своїй книзі, що Донцов навчав, що „більшовизм — явище російське, що боротьба з Росією — наш колективний ідеал", що нас зобов'язує „в політиці внутрішній — плекання всіх засад західньої культури... в політиці зовнішній — повна сепарація від Росії", що ми „за Україну... вільну від всілякої Москви", за Україну... „вільну від колгоспів".

Далі А. Хижняк переказує докладно біографію Донцова, і хоч „для годиться" називає його особою „непримітно-дрібненькою", тут же порівнює його з Керенським, хто зовсім і не був таким аж „дрібненьким", бо все ж таки був головою Тимчасового Уряду і попсував чимало крови таки ж большевикам. Пише Хижняк і про те, цитуючи знову з книги М. Сосновського, що Донцова критикував „сам" Ленін. Тут не зовсім логічно вийшло в автора — Хижняка, бож як це так, що „вождь світового пролетаріяту" раптом висловлювався про когось „дрібненького?" Пише Хижняк: „Володимир Ілліч Ленін ще до революції розглєдів справжнє обличчя цього перекинчика і назвав його націонал-соціалом, ... а також націоналістичним міщанином;" нарікає Хижняк і на те, що Донцов... „став одним з підручних гетьмана. Навіть закохався в його твердість і, як свідчить Сосновський, хотів бачити в особі Скоропадського „нашого Бонапарта".

Намагаючись з усіх сил довести свою вірнопідданість большевицькій Москві, А. Хижняк картає Сосновського за не таке, як йому подобалося б, „тлумачення сучасної і минулої історії України", за намагання М. Сосновського науково „довести, ніби Донцов у цей... історичний період... відіграв особливу ролю... і впливав на розвиток української суспільно-політичної думки", навчаючи „ненависти до революційної Москви..." та напосідаючись „на ленінську національну політику, на ленінську дружбу народів".

Згадав Хижняк в своїй статті, що на книгу „накидаються" самі ж націоналісти і „товчуть Сосновського" за те, що він „манімалізує історичне значення постаті Донцова..." Він називає ці виступи „бурею в націоналістичній склянці води, де вони (націоналісти) гамселять одне одного". Окремої довшої згадки, зокрема, удостоїлася неґативна оцінка праці Михайла Сосновського авторства А. Бедрія в часописі „Гомін України", що друкувалася підвалами від жовтня 1974 р. до березня 1975 року.

Щодо стилю цього еляборату Хижняка, то він цілком звичайний для сьогоднішньої підсовєтської української журналістики, тобто напасливий, злісний і повний лайки. Це ще раз підкреслює правоту гіркого зауваження Вячеслава Чорновола про різницю поміж українською і російською публіцистикою в СССР. В своїй книзі „Лихо з розуму" Чорновіл писав: „Ми з сліпою послідовністю звикли копіювати „старшого брата" в економіці, культурі, освіті та ін., то чому не повчитися і тут. Чи зустрінете ви щось подібне в „Крокодилі", або у російських газетах? Чи називають там російських емігрантів не те, що скорпіонами, бандитами, головорізами, шовіністичним жабуринням (а їх же там чимало, „єдінонєделімців"!), а хоча б „чорними зрадниками російського народу"? Ні ж бо. Якщо коли-не-коли й з'явиться там стаття, де згадується еміґрантські російські організації, то витримана вона в дусі арґументованого викриття, а не базарної лайки". — Ці слова писав Чорновіл в редакцію „Перця", не „Вітчизни", але як влучно стосуються вони і Антона Хижняка — автора статті „Іржавий цвях", який в догоду окупантові України написав цю рецензію за приказкою: „скачи, враже, як пан каже", з метою знецінити в очах підсовєтських читачів критичну і об'єктивну працю сл. п. д-ра Михайла Сосновського про д-ра Дмитра Донцова — ідеолога українського націоналізму.

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

М. Дорошенко. СТЕЖКАМИ ХОЛОДНОЯРСЬКИМИ. Спогади 1918-1923. Накладом автора. Філядельфія, 1973, ст. 220.

В цій книжці спогадів про події, що відбувалися більш як 50 років тому, є передмова покійного П. Д. Сагайдачного, вступ і післяслово автора та 14 уступів, в яких оповідається про події „холодноярські" в 1918-23 роках. В книжці надрукований вірш автора спогадів „Слово до земляків". Автор керувався бажанням „стати в пригоді читачеві, а зокрема людям пера", коли писав свої спогади. Він кінчив тільки двоклясову земську школу, і просить читачів „не осуджувати недостріляного, тричі оглушеного автора, за недогляди мовні, граматичні і стилістичні", бо він „пише так, як мати навчила". Він народився в 1899 році, походить з давнього козацького роду. Під час Другої світової війни йому вдалося виїхати у вільний світ.

Ми подивляємо автора, який з докладністю пише про події, що відбувалися понад 50 років тому. У 1918-20 роках ми були в Україні, але не могли б ми докладно пригадати собі, як воно було. М. Дорошенко згадує праці Ю. Горліс - Горського і Степового про холодноярські події, але ніде їх не цитує.

В книжці маємо розповіді про отамана Григорієва, про Денікіна, комуністів, про Холодний Яр та про цілий цей район, де відбувалися бої повстанців проти червоних і білих москалів. Коли читається спогади М. Дорошенка про те, як українці повстанці під проводом своїх численних отаманів проливали кров в боротьбі проти комуністів, які допомагали московським окупантам, то жаль стискає серце, як марно лилася наша кров, і вкінці Москва змогла запанувати над Україною.

М. Дорошенко в своїй книжці надрукував не лише спогади, які вже є історією, і які навіть написані в деяких місцях, як історія, бо автор не може „згадувати" чи „споминати" те, чого він не бачив і не робив. Та автор „спогадів" дозволяє собі „оригінально" дивитися на історію, не тільки на найновіші часи, про які він пише, але і на давні століття. Він пише у „Вступі", що „українські уніяти з поляками загнали колись знесиленого ними гетьмана Б. Хмельницького в хижі обійми московських шакалів — царів, а народ у кріпацьку неволю їхніх псарів". Православний проф. М. Грушевський трохи інакше дивиться на цю справу, інакшу подає причину того, що привело до трагічного Переяслава в 1654 р. Автор правильно написав, що „отаманія, мабуть, наше лихо спадкове" і що це лиха „повторилось з нашою новітньою історією, але він також виступає як „отаман", коли написав повищі слова про „українців уніятів", і коли пише про „своїх магнатів зрадників Кунцевичів, Потіїв, Терлецьких та інших зрадників православної віри".

Автор наводить слова Головного Отамана Симона Петлюри про те, що „внутрішній ворог — незгода між собою", страшніший „від зовнішнього ворога". Цікаво, чому автор книжки про холодноярських повстанців згадує злим словом католиків українців, які в Галицькій армії здобували Київ у 1919 році, і які не могли вертатися до Польщі, де їм грозила небезпека. Треба в цій справі більше вирозуміння, ніж це виявляє автор книжки, який пише, що „диктатор Петрушевич оголошує окрему Україну, Галицьку, Католицьку". Ось чому ми „не маємо самостійної України", — твердить автор. А ми гадаємо, що правду написав автор „Передмови" П. Д. Сагайдачний: „... Основною причиною цього безмірного лиха була національна несвідомість, політична несвідомість, культурна відсталість, відсутність державно - національного патріотизму в народі, відсутність зрозуміння потреби власної держави. Ідея незалежности України була зовсім невідома українському селянству".

Автор повинен був дати переглянути свою працю перед друком комусь, що знає краще українську мову, бож він сам признається, що скінчив тільки двоклясову школу. І коректа не дуже то дбайлива. Та все ж таки належиться йому увага за те, що своїм накладом видав цю книжку, дай, Боже, щоб вернулися йому кошти видання книжки про українських борців за нашу Правду, слава про яких „не поляже, не засне, а разкаже світові ту Правду, за яку вони полягли": Ця Правда з-роду в рід передаватиметься, щоб „перемогти ворога і відбудувати свою Вільну, ні від кого Незалежну Україну.

Це останні слова спогадів М. Дорошенка...

— • —

Дмитро Нитченко. ЕЛЕМЕНТИ ТЕОРИ ЛІТЕРАТУРИ І СТИЛІСТИКИ. Українська Рада в Австралії. Українське Видавництво „Просвіта", Мельборн, Австралія, 1975, ст. 88.

Українська Центральна Рада в Австралії добре зробила, видавши цю книжечку про літературознавчі терміни теорії літератури й стилістики, бо вона конче потрібна для учнів вищих кляс шкіл українознавства.

Добрий учитель принагід-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СПРАВА ВАСИЛЯ СТУСА

ВИРОК І КОМЕНТАР

I

ВІД РЕДАКЦІЇ: Як уже раніше заповіджено, починаємо друк одержаного від Пресової Служби ЗП УГВР чергового документу з України, цим разом вироку Василя Стуса з його коментарями та віршем. Передруковуючи цей документ, зберігаємо в ньому мову і правопис оригіналу. Документ буде надрукований також у грудневому виданні журналу „Сучасність" у Мюнхені.

Вирок:

Іменем Української Радянської Соціялістичної Республіки 1972 року, вересня, 7 дня, Судова колегія по кримінальних справах Київського обласного суду в складі: Голови — Дишель, Г.А. Народних засідателів: — Войтенко, А. П., Самченко І. При секретарці - Кухарській Т.Г. З участю прокурора — Погорілого В. П. Адвоката — Кржепінського С. М. Розглянула в закритому судовому засіданні в м. Києві справу по обвинуваченню Стуса Василя Семеновича, 8 січня 1938 року народження, уродженця села Рахнівки, Гайсинського району, Вінницької области, з селян, українця, громадянина СРСР, безпартійного, з вищою освітою, одруженого, що має сина 1966 року народження, мешканця м. Києва, вул. Львівська 62, кв. 1, що працював старшим інженером відділу технічної інформації республіканського об'єднання. Укрорґтехбуд матеріяли; раніше не судимого, в злочині, передбаченому ст. 62 ч. 1 КК УРСР.

Матеріалами попереднього і судового слідства колегія встановила: підсудний Стус, проживаючи в місті Києві, на грунті антирадянських переконань і незадоволення існуючими в СРСР державним і суспільним ладом, з метою підриву і ослаблення Радянської влади, починаючи з 1963 року і до дня арешту — січня 1972 року — систематично виготовляв, зберігав і розповсюджував антирадянські наклепницькі документи, що паплюжили радянський і суспільний лад, а також займався антирадянською агітацією в усній формі.

Так, за період 1963-72 років написав і зберігав у себе на квартирі до дня арешту 14 віршів, а саме: „Доволі, ситий вже по горло". „Безпашпортний і закріпачений в селі конає рідний люд", „Опускаюсь — ніби піднімаюсь", „Розмова з другом", „Коли багряніла українська революція", „Комуністи вперед", „Режисер із людожерів", „Кубло бандитів", „Три С. — неначе жарт", „Наша нація — найпередовіша", „На історичному етапі", „Між божевіллям і самогубством", „Від радості — у степ", „Ви ходили до Петлюри", в яких паплюжить радянський державний і суспільний лад, зводить наклеп на умови життя радянського народу, на КПРС і Конституцію СРСР.

В 1965-72 р. написав 10 документів антирадянського наклепницького змісту, в тому числі два листи, що починаються словами „Шановний Петре Юхимовичу", рукописи „Привид бродить по Европі", „Ми живемо в дуже цікаву епоху", „Ми живемо в час парадоксів", „Франція — це я", „Відвідини Лекція на заводі", „Це існування є злочином", „Існує тільки дві форми", „Якийсь киянин".

У цих наклепницьких документах паплюжаться соціялістичні завоювання в нашій країні, зводиться злісний наклеп на радянську демократію і гарантовану конституцією недоторканість особи, на національну політику нашої держави, робляться спроби „довести" неможливість побудови комуністичного суспільства в Радянському Союзі. Згадані антирадянські, наклепницькі документи Стус зберігав у себе до дня їх вилучення під час обшуків 12 січня і 4 лютого 1972 р. 28 липня 1970 р. Стус написав листа ворожого змісту, використавши при цьому раніше складений ним текст „Привид бродить по Европі", адресувавши його до ЦК КПУ і КДБ УРСР.

Цей лист згодом було надруковано в нелегальному антирадянському журналі „Український вісник", но. 3 за 1970 рік, який було розповсюджено на території УРСР і за кордоном. Текст цього листа було також вилучено у притягнутого до кримінальної відповідальности, за антирадянську діяльність Дзюби І. М. під час обшуку 13 січня 1972 року. У цьому листі зводяться наклепницькі вигадки на радянську дійсність, зокрема, на матеріяльне і духове життя нашого народу, робиться спроба оббілити В. Мороза, засудженого за антирадянську діяльність і міститься звернення виступити за його звільнення від кримінальної відповідальности.

В середині 1970 р. написав інший наклепницький документ у вигляді листа, що починається словами „Кожне нормально організоване суспільство", адресований голові СПУ, секретарю ЦК КПУ, Голові Президії Верховної Ради УРСР, використавши при цьому згаданий текст написаного документу „Франція — це я". Цей документ також було вміщено в нелегальному т. зв. журналі „Український вісник", но. 3 за 1970 рік.

В цьому документі зводиться наклеп на національну політику КПРС, робиться спроба захистити осіб, що займаються ворожою діяльністю і висловлене обурення з заходів, скерованих на діяльності цих осіб.

В період після 1965 року написав документ наклепницького змісту у вигляді листа, адресованого до Президії СПУ і в копіях секретарю ЦК КПУ і редакції журналу „Всесвіт".

(Продовження буде)

Поїздка президента Форда до Пекіну натрапляє на труднощі

Вашінгтон. — Президент Джералд Форд має труднощі при узгідненні дати його поїздки до Китайської Народної Республіки, яка, спочатку, була заплянована на кінець листопада ц. р., — подають з поінформованих джерел. Вправді, на зустрічі з пресою пресовий секретар Білого Дому Рон Нессен не погоджувався з таким твердженням, заявляючи, що існують деякі технічні труднощі з усталенням дати поїздки Президента, але немає причини спекулювати, що президент Форд буде змушений таку поїздку відкласти. „Я не чув, — заявив Нессен, — про якісь зміни в плянах". Спекуляції про відложення поїздки підтвердив випадок, який мав місце на летовищі біля Вашінгтону в понеділок, 3-го листопада: делегація ЗСА в числі 80 осіб, зібравшись біля літака, чекала сигналу відлету до Пекіну, щоб поробити останні приготування для приїзду Форда. Коротко перед від'їздом літака делегації сказано, що тимчасово поїздку відложено.

НЕВІЛЬНИКИ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

журналах, присвячених головно полеміці з Пекіном, — як, напр., „Проблеми Далекого Сходу", який видається на трьох мовах, — включаючи в них ряд статтей на цю тему.

В цих статтях, наприклад, пишеться, що у війні Національного Китаю з Японією в 1932-45 роках, „совєтські добровольці, пілоти" та інші спеціялісти допомагали китайським комуністам воювати проти японської армії, що є повною брехнею, бо тоді існував договір Москви з Національним урядом Китаю та пакт з Японією, отже, виходило б, що за спиною тих договорів Москва вела „війну" проти свого союзника — Японії.

В СССР пишуть тепер, як багато робила Москва для створення комуністичної армії Китаю, зокрема розписуються про ролю маршала Блюхера, який в Китаї працював під прізвищем Ґалін, але ані одним словом не згадують про те, що він підписав у 1937 році смертний вирок маршалові Тухачевському та сімом іншим генералам, а в 1938 році сам був розстріляний Сталіним. В Москві хвалять тепер і працю М. Бородіна (Ґрузенберга), старого большевика, який творив китайську комуністичну партію у співпраці з лівими колами Ґоміндану. Він також організував комуністичні повстання в Шанхаї, Кантоні та інших містах, але промовчують і те, що ці повстання були переведені з наказу Сталіна і привели до повного розгрому тих комуністичних організацій військом під командою ген. Чіянг Кай-шека. Щастям було для Мао Тсе-тунга та Чжоу Ен-лая, що вони були далеко від тих міст і не приймали участи у тих експериментах Бородіна - Ґрузенберга та його дорадників. Мао і його оточення не вірили в „пролетаріят" тих міст, бо його там майже не існувало, а творили селянську організацію, а це, як знаємо, є і єресь і анатема для тодішнього та й сучасного керівництва московської ленінської і сталінської партії КПСС.

Є тут і велика стаття „учених - китаєзнавців Інституту Далекого Сходу Академії наук СССР", присвячена 90-річчю з дня народження М. М. Бородіна. (В ній, між іншим, не зазначене його правдиве прізвище — Ґрузенберґ, з огляду на його „сіоністське" з в у ч а н н я). В л а с не йому Ленін „не один раз довіряв виконання важливих справ партії" (Твори Леніна, т. 37, стр. 48); це, проте, не допомогло Бородіну при арешті. Він був заарештований та засланий в Якутщину ще за Сталіна. Г. Салісбері у своїй книзі „Війна між Росією та Китаєм" на стр. 102 пише, що Ґрузенберґ „помер в одному з найгірших таборів біля Якутська в січні 1953 р., кілька тижнів перед смертю „вождя" Сталіна, в той спосіб не дочекавшись хрущовської амнестії.

Автори цієї статті говорять, що „після зради китайської буржуазії справи китайської революції" М. Бородін та інші російські комуністи були відкликані на „родіну", хоча насправді це була втеча — вони втікали як щурі. Совєтський уряд нагородив тоді М. Бородіна орденом „Красного знамені", хоча це, як сказано, не перешкодило Сталінові цього орденоносця засллати, а його співробітника — маршала Блюхера розстріляти. Закінчуючи статтю, автори пишуть про те, що „ім'я Бородіна та інших увійшло до історії Китаю" і що сучасний Пекін ніколи не забуде, як їх „невдала політика" допомогла знищити повстаннями та революціями найліпші кадри комуністичної партії.

Згадуючи періоди добрих взаємин між СССР та Китаєм, автор д-р Габор Хідаші пише, що на весні 1945 р. відношення комуністичної партії Китаю супроти Москви різко почало мінятися, нібито через пляни співпраці з Америкою. Цей напрямок був тимчасово затриманий надовше, мовляв, „вступ СССР у війну проти Японії та розгром на протязі кількох тижнів квантунської мільйонової армії" примусили „Мао та його кліку" оглядатися на Совєтський Союз, як на державу, що виграла війну.

У статті А. Яковлева „Ідеали совєтсько - китайської дружби будуть тріюмфувати" є рецензія на іншу книжку, видану „Наукою" в 1974 році, де насвітлюються події 1925-45 років. Там зазначається, що ряд московських військових „працювали в штабах китайської армії, з метою організувати відбиття японської аґресії в Китаї, серед них ген. Чуйков та ін." Поруч написана велика брехня: „в 1937-39 роках сотні совєтських пілотів - добровольців на совєтських бойових літаках наносили удари повітряним і наземним силам аґресора", але, дивна річ, ми, що перебували в той час в Азії, нічого того не чули, бо того не було. Тоді, навпаки, якраз Москва підписала договори з Японією та мала своїх дипломатичних представників у Нанкіні, столиці національного Китаю, консуляти, пресу та радіостанцію в Шанхаї, отже не могло буди й мови про „сотні літаків", бо навіть одиниць їх там не було, ані в ті часи, ані пізніше. Тоді бо відбувалися воєнні сутички на кордонах Монголії та у Чжанку-фин на кордоні Зеленого Клину. Немає потреби перераховувати всі перекручення та фантазії авторів спогадів, включаючи спогади ген. Станкевича-Ковтуна про окупацію Мукдену з допомогою мосольських воїнів", чи спогади Черепанова, який заявляє, що допомога Москви врятувала Китайську комуністичну партію від знищення, бо правда зовсім інша. Совєти насправді передали Китаєві зброю японської армії після капітуляції Японії в серпні 1945 р. Вони теж розірвали тоді договори з Національним Китаєм і заграбали колишню Східньо-китайську залізницю, яку в 1935 році продали Японії за 140 міл. єн, якраз в ті роки купуючи там різні машини та матеріяли, як писав тоді харбінський щоденник „Харбінскоє врємя".

В одній статті совєтський автор плаче, що в „провінції Цзян-сі селяни не хотіли добровільно здавати зерно державі, тоді їх розігнали військом". Було б справедливо, коли б автор згадав, як у Совєтах комуністична партія громила українських селян та привела до голоду в 1932-33 роках. Опісля такий голод знову був після закінчення війни в 1945 році, але цього не згадують автори у цих статтях.

На цьому кінчаємо перегляд спроб Москви писати воєнну історію та історію взаємин з сучасним Китаєм на виворіт, бо свідків того минулого дуже мало вже залишилося.

ВІДБУЛАСЯ ШИРША БРАТСЬКА НАРАДА В ЧІКАҐО

Чікаґо (Н. Н.). — При численній участі представників церковних братств і сестрицтв та гостей з різних осередків Америки тут відбулася в днях 11-12 жовтня братська нарада - зустріч, що має стати черговим поштовхом до поширення цих організацій на цілу Америку.

Чікаґська зустріч завершила дотеперішні заходи зв'язку і співпраці між існуючими сестрицтвами і братствами, що почалися зустріччю в червні 1974 р. в Чікаґо, а продовжувалися на дальших нарадах в Керґонксоні липень 1974 і червень 1975 р.) та в Клівленді (жовтень 1974). Вона була скликана Комісією зв'язку церковних братств і сестрицтв, покликаною до життя минулого року, у якій головою є д-р Ярослав Кривяк, а керуючим справами — д-р Василь Маркусь. Чікаґське Братство св. Андрея Первозванного уповноважено тимчасово вести координаційні й організаційні аґенди для всіх існуючих братств та ініціятивних груп.

В нараді взяли участь 41 представник існуючих братських організацій та організаційних комітетів з десятьох осередків ,Вашінгтон, Боффало, Гартфорд, Керґонксон, Клівленд, Ню Йорк, Піттсбурґ Рочестер, Філядельфія й Чікаґо) та понад 60 гостей, серед яких переважали клівлендці, що прибули на Свято-Покровський празник до Чікаґо.

Нарадами проводив д-р Я. Кривяк, а відтак від господарів д-р Андрій Гаєцький, голова Братства Св. Андрея. Д-р В. Маркусь звітував про пророблені Комісією зв'язку заходи у справі координування діяльности та творення нових братств. Представники осередків звітували про свою працю та можливості на місцях. Зокрема замітним відчувався великий вклад праці сестрицтв у допомогу парафіям. Подекуди активно в братствах проявляється молодь, і тому звернено увагу, щоб більше приєднувати нашу молодь до цього роду діяльности. Так само вирізнено діяльність Братства Св. Андрея.

На пообідній сесії учасники наради прослухали дві доповіді, а саме о. д-ра Івана Тилявського (Чікаґо) про літургічну обнову в нашій Церкві і ред. Романа Данилевича (Клівленд) про завдання братств в нинішніх умовах життя нашої Церкви. Ширша і цікава дискусія порушила різні аспекти звітної та проблематичних доповідей, а також живо коментувала інформації з місць. Прийняті постанови зібрали в підсумку погоджені позиції та пропозиції учасників наради. Висловлено повну льояльність і підтримку Блаженнішому Патріярхові у його зусиллях здійснювати патріярхальний устрій нашої Церкви. Стверджено потребу сьогодні засновувати братства і сестрицтва, а де є можливості, з відділами молоді по наших парафіях. Покладено натиск на піднесення рівня релігійного життя, обрядової культури, освітньої праці та допомоги. Наголошено потребу поширювати друковане слово, зокрема пресу й видання, які підтримують ідеї Патріярхату. Висловлено підтримку заходам священиків скріпити своє Товариство Св. Андрея та у виданні його журналу „Нива". Комісія зв'язку одержала далі мандат продовжувати свою працю аж до утворення статутового Собору церковних братств і сетрицтв в Америці.

Чікаґська зустрії була надзвичайно успішною і довела, що довкола великих ідей ще можна мобілізувати наш нарід. Нарада отримала лист-п р и в і т а н н я в і д Б л а ж е н н і ш о г о Патріярха Йосифа, в якому побажано успіхів та запевнення молитов, „щоб зустріч - нарада українських церковних братств і сестрицтв в Чікаґо була новим виявом ваших старань про нашу Помісну Церкву з її Патріярхатом". Вітали цю братську зустріч також д-р Петро Зелений, голова Українського Світового Патріярхального Об'єднання, а так само наспіли листи індивідуально від ряду мирянських діячів, що особисто не могли прибути до Чікаґо.

Храмове свято в Картереті

Кожного року 8-го листопада українська православна катедра св. влмч. Димитрія урочисто відзначає своє Храмове Свято. Цього року наше святкування відноситься не тільки до нашої власної громади, але й до нашої Митрополії в цілому.

Вістка про урочисте відкриття нашої власної Семінарії св. Софії в Савт Бавнд Бруці, Н. Дж., блискавкою облетіла всі закутки українського поселення і її сприйнято всіма вірними з великою радістю як небуденне досягнення нашої Церкви у вільному світі. Ми вдячні Господові Милосердному і Проводові нашої Церкви на чолі з нашим Первоієрархом Преосвященним Владикою Митрополитом Мстиславом за здійснення цього достойного діла — зорганізування Духовної Школи, яка, ми хочемо вірити,поза вихованням священицьких кадрів, стане осередком Українського Православія на цім континенті

Наша катедра разом із всіма вірними Митрополії т а к с а м о радіє цьому і одночасно здає собі справу, що утримання Духовної Семінарії потребує нашої моральної і матеріяльної підтримки.

У зв'язку з цим, ми уклінно запрошуємо всіх українців на цьогорічне наше Храмове Свято, яке ми рішили присвятити для Семінарії. Святкування відбудеться у суботу, 8-го листопада за такою програмою:

6:30 год. вечора — Велика Вечірня Архиєрейським чином, яку відслужить Преосвященніший Архиєпископ Марко в сослуженні свого сотрудника о. Петра Мелеха і декана Семінарії о. Франка Істочина та з участю семінарського хору під керівництвом о. Йосипа Крети і хору св. Димитрія під керівництвом Дмитра Зазворського;

7:30 год. вечора — Прийняття для семінаристів, які будуть мати честь поділитися „хлібом і сіллю" з Владикою Марком;

9:00 год. вечора — Забава під звуки відомої оркестри „Свінґ Местерс" з Пенсильвенії в нашому громадському Осередкові св. Димитрія при 681-691 Рузвелт Евеню. Вступ на забаву лише 2.00 доляри від особи, а від пенсіонерів 1.00 доляр. Кожного семінариста представл я т ь прилявним на початку забави, які пізніше будуть мати нагоду поговорити і ближче познайомитися з ними. Чистий прихід призначений на семінарію.

о. Петро Мелех

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

но пояснює учням при читанні різних текстів мистецькі засоби літературних творів, так звані тропи. Це саме зробить він, щоб дати учням найпотрібніші вісті з теорії віршування: про стопи й рими, літературні стилі й напрямки. Та учителеві допоможе книжечка Дм. Нитченка, бо ті учні, які матимуть її, скорше зможуть затямити собі та впорядкувати його інформації.

Наприкінці автор подав найдовший розділ в цій книжці ст. 64-86) — „Словник літературознавчих термінів",

На жаль, автор дає приклад на алітерацію з Шевченкової баляди „Утоплена" і невірно наводить цю славну алітерацію українського поета, тому тут її подаємо:

Хто се, хто се по сім боці
Чеше косу? Хто се?..
Хто се, хто се по тім боці
Рве на собі коси?

Книжечкою Дм. Нитченка з успіхом могли б користуватися учні старших кляс шкіл українознавства та ті, які цікавляться українською літературою.

Рік жінки і мистецтво

Щорічні виставки жіночого малярства ввійшли вже в традицію 64-го Відділу СУА в Ню Йорку. У цьому році він улаштовує вже 19-ту з черги таку виставку, а що це Міжнародний Рік Жінки, то й виставка стоятиме під його знаком. Українські жінки відзначають цей рік з пристосуванням до невеселої української дійсности.

Ціль цієї нової виставки в основі та сама, що й минулих: дати показ творчости жінок старшого й молодшого покоління, місцевих і замісцевих, ба навіть з-поза американського континенту. У минулорічній 18-ій виставці виступило 37 жінок із 95 експонатами. Були між тими активними учасницями виставки мисткині високої кляси, які самі вже виховали чимало талановитих учнів (учениць), — були й молоді талановиті ентузіястки щойно на шляху до витворення власного стилю. Ясно, між 95-ма експонатами мусять бути різниці мистецького рівня, так само, як у такій численній виставці репрезентовані різні напрямки й різна малярська техніка. Такі деталі не грають ролі, коли йдеться про щорічну нагоду для мисткинь — виступити зі зразками своєї творчости.

Коли в минулих роках ми чували закид, що 64-ий Відділ СУА неначе „встряває в засяг діяльности" Об'єднання мистців (ОУМА), то в цьому році цей, зрештою дискусійний, закид відпадає. 19-та виставка жіночої творчости відбудеться в ґалерії Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку у найкращій гармонії із співвласником та постійним користувачем тієї ґалерії — Об'єднанням Мистців — Українців в Америці.

Новиною цієї цьогорічної виставки жіночої творчости є те що з нею пов'язано цілу, достосовану до виставки й до Року Жінки, програму: відкриє її голова 64-го Відділу СУА Оксана Щур, а програмою керуватиме культурно-освітня референтка Відділу Христина Навроцька, Уляна Любович у своїй доповіді накреслить сильветки декількох жінок-мисткинь, Марія Савицька відчитає зі збірки Олеся Бердника „Золоті ворота" уривки, присвячені жінці-українці.

Відкриття виставки відбудеться у неділю, 9-го листопада о год. 1:30 по полудні і вона триватиме 2 тижні. На закритті виставки відбудеться її обговорення — фаховими мистецтвознавцями. Покищо все ще напливають нові експонати — це прикмета української вдачі — і чоловіків і жінок — до останньої хвилини відкладати те, що можна би і треба би виконати куди швидше. Проте, мистці і тим паче мисткині мають „право" не триматися заздалегідь проголошених термінів щодо зголошування своїх експонатів. — Їм треба йти назустріч, бо йдеться про притягнення до мистецького гурту і до зорганізованої громади якнайбільшого числа українських людей, захоплених мистецтвом, у даному випадку — українських мисткинь.

І. Кедрин

Ділимося сумною вісткою з Членами Товариства Українських Правників Америки і Канади, що в суботу, 1-го листопада 1975 року, несподівано, відійшов у Вічність довголітній член Товариства

Д-Р ОСИП УТРИСКО

б. адвокат, четар УГА та громадський діяч.

ПОХОРОН відбувся у четвер, 6-го листопада 1975 року на українському православному цвинтарі в Бавнд Брук, Н. Дж.

УПРАВА ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ АМЕРИКИ і КАНАДИ

Родині Покійного складаємо вислови глибокого співчуття.

ПОДЯКА

Дня 7-го червня 1975 року упокоївся в Бозі наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

бл. п.

ОСИП ШПАЧИНСЬКИЙ

Цією дорогою складаємо щиру подяку о. Давидові Клунєві за відправлення похоронних обрядів, а о. крил. В. Танчакові за прощальне слово.

Щиро дякуємо за прощальні зворушливі слова під час Панахиди інж. Я. Онуцдякові та адвокатові С. Мартюкові під час поминок.

Сердечно дякуємо всім за вислови співчуття, за вінки, за пожертви на Служби Божі та за пожертви на різні народні цілі замість квітів.

Особливу подяку складаємо п. М. Ровенкові, за постійне відвідування Його в шпиталі.

Щиро дякуємо паням: Вірі Ровенко, Тамарі Паньокевич, Олі Осередчук та Катерині Кузів за поміч у приготуванні перекуски.

Рівнож дякуємо всім — Дорогій Родині, Односельчанам, Приятелям і Знайомим, які взяли участь в Панахиді та похороні.

Родина:
ШПАЧИНСЬКІ та ОРІХОВСЬКІ

Ділимося сумною вісткою з Українською Громадою, що в суботу, 1-го листопада 1975 р., ненадійно, відійшов у Вічність у Філядельфії, Па.

сл. п.

ІНЖ. ФЕДІР ЯЦУРА

учасник Визвольних Змагань в рядах УСС, старшина-летун УГА, член УВО і ОУН від заснування і керівник їх підпільної лябораторії, політичний в'язень польських тюрем.

ПАНАХИДА відбудеться дня 7-го листопада ц. р. о год. 8:00 веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН у суботу, 8-го листопада 1975 р. о год. 8:30 рано з того ж похоронного заведення до церкви Христа Царя при вул. Кайоґа, а відтак на український католицький цвинтар у Факс Чейс.

ПРОВІД УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Достойній Дружині і ВШановній Родині, складаємо щирі вислови співчуття.

50-ліття СУА в Чікаґо

У 90-ліття руху української жінки згадуємо слова Н. Кобринської, яка тоді сказала: „Сміло жінки, ідім дальше! Хай нас не зражують ніякі перешкоди, ніякі критики і насмішки. Бо на тім лиш полягає вартість одиниці, наскільки вона покаже сили в тяжкій боротьбі життя і спадаючих на неї ударах..." Ці слова, сказані перед 90-ти роками збігаються із 50-літтям СУА — золотим ювілеєм, що його так святково й величаво відмічують разом з Централею СУА всі Округи й поодинокі Відділи.

Наша Округа в Чікаго, яка має за собою великий вклад праці не тільки серед жіноцтва, але й в секторі громадської дії, пильно підготовляється до відмічення цього золотого Ювілею. Це святкування відбудеться 14 і 16 листопада ц. р. У п'ятницю 14-го листопада о год. 8-ій вечора в галерії Т-ва „Леви" відбудеться відкриття образотворчої виставки місцевих мисткинь. Любителі цього мистецтва матимуть змогу оглядати картини мисткинь в суботу і неділю. В неділю 16-го листопада у всіх українських церквах будуть відправлені Богослуження, а о год. 1-ій по полудні в авдиторії Собору св. Володимира і Ольги відбудеться Бенкет — зустріч з громадянством під час якого доповідатиме інж. Стефанія Пушкар з Філядельфії. В мистецькій частині буде показ народної ноші і виступить вокальне тріо 29-го Відділу СУА „Пісня".

З нагоди цих святкувань усі Відділи Округи Чікаго постановили докласти всіх зусиль, щоб розпродати якнайбільше цеголок на сплату дому СУА та музею, подбати, щоб ні одна українка не стояла осторонь своїх організацій, а включилася активно в ряди тих, що вже від років орять наш переліг та засівають його творчою працею, яка дає українському жіноцтву і всій нашій громаді якнайкращі плоди конечно потрібні в нашому житті на чужині.

Щоб задоволити потреби духової поживи, якою є рідна преса і журнали — Управа пильно дбатиме про поширення серед членства та любителів рідного слова наших журналів „Наше Життя" і „Українка в світі", щоб не було між нами ні одної жінки, яка б не передплачувала цих журналів, їх не читала і не поширювала серед ширших кіл української громади.

Р. Т.

Перше засідання УСОГ

Дня 13-го вересня ц. р. відбулось перше засідання Українського Світового Об'єднання Гуцулів, що створилося на Загальному Гуцульському З'їзді у травні ц. р. Як знаємо на підставі проєкту статуту, прийнятого на тому З'їзді, в УСОГ об'єдналися — Гуцульська Рада і Конференція Гуцульських Товариств. Поодинокі товариства гуцулів, що знаходяться в різних наших осередках, увійшли до УСОГ, як члени.

Засідання відбулося в Бінгемтоні, місцевості, що лежить по середині дороги для членів Управи, які живуть розкинено. Вони прибули з Філядельфії, Рочестеру й Боффало. Засідання відкрив Іван Гаврилюк, голова, й просив згадати хвилиною мовчанки недавно померлу членку бл. п. Берту Ткачук.

Протягом дальших нарад ухвалено розв'язання Підготовного комітету, що створився був для скликання й переведення Гуцульського З'їзду 10-11-го го травня на Союзівці. Передання ділових Комітету не відбулося, а перенесено до черґового засідання Управи.

Дальше доповнено вибір Управи. Організаційним референтом став Дмитро Ткачук, пресову референтуру перебрала Лідія Бурачинська, а представником до Світового Конгресу Вільних Українців став інж. Роман Вергун.

Обговорено також спосіб діяння Українського Світового Об'єднання Гуцулів. Попередні організації гуцулів, а саме „Гуцульщина". Організація Верховинців з Гуцульською Радою і Конференція Гуцульських Товариств Америки й Канади злилися в УСОГ, що розпочав новий етап в організуванні гуцулів у вільному світі.

Л. Б.

З життя Твін Ситі, Міннесота

Осінній Фестиваль

Дня 21-го вересня 1975 р. на оселі Кун Лейку біля Міннеаполісу, відбувся великий Осінній Фестиваль. Цей фестиваль, який зорганізувала Управа відділу УККА — це доказ, що наш Відділ є працездатний і може працю на громадському полі провести успішно. Цим фестивалем, немов започатковано діловий сезон на осінь-зиму.

Хоча була непевна погода, на Кун Лейк прибуло поважне число наших громадян, а що найважливіше — багато молоді, котра знаходила для себе розвагу в грах, спорті і забавах. Горіло дві ватри, біля котрих збиралася молодь. Тут і старші мали нагоду провести кілька годин на дозвіллі. Над одною ватрою, на дрючку, допікалося зарум'янене порося, а при другій — пеклася картопля. Зразу пекли її завинену в блискучі папери, а потому таки загортали просто в грань. „Босом" тут був о. Лучко, який ще й поділився зі мною споминами, що ось при таких ватрах на Черкащині дідусі розказували про бувальщину, про Залізняка, Гонту та про інших проводирів.

Біля печеного поросяти теж можна було почути цікаві коментарі на тему сьогодення. А в будинку вже був рух. У кухні наше жіноцтво працювало зі запалом. Тут і СУА, і Золотий Хрест, і Сестрицтва і ОПЛДМ. За всю роботу відповідальна була п-і Амброзяк. Пляновано ще показати дещо традиційного з Гуцульщини, з Волині, Полтавщини, напр.: печене сало на вогні з часником та хлібом, проте на це не вистачило часу.

З повагою „жерців" пп. Амброзяк і Крамарчук ділили порося на порції. Нарід полуднував. П. Пишко і Плювак засіли за шахи. Любителі опеньок вспіли назбирати чимало того добра. Один дивізійник показував письмо з Централі, в якім заохочують прибути на з'їзд. Колишня хористка Кошиця поділилася споминами з редактором місцевого молодечого англомовного журналу „Тризуб". Справу Видавничого фонду ОПЛДМ пропаґував місцевий представник. В кімнаті як у вулику. Зійшлися, щоб погуторити, зі собою бодай трохи побути. Давні знайомі не обминали нагоди перехилити тієї „ледащиці", хоча лікар казав ... трошки, але „стрейт". На залю вбігли зарум'янені молоді спортовці — пластуни. І їм подали борщу та овочевого напитку, Про те подбала п-і Амброзяк. Кун Лейк — це миле місце для цілої громади, а ще озеро під боком і лісок. Імпрези УККА — це прекрасна нагода зійтися і в спільній громаді знайти своє місце.

Василь Пакуляк

В Бостоні вшановано Ювілей А. Бортнянського та О. Кошиця

Неділя 15-го червня 1975 р. в Бостоні була присвячена подвійному Ювілеєві: 50-річчю з дня смерти Дмитра Бортнянського та 100-річчю народження Олександра Кошиця.

Концерт в пошану цих двох корифеїв української музичної культури відбувся в залі УНДому Бостон — Меттепен старанням чоловічого хору цього УНД — БМ, та за ініціятивою мистецького керівника хору.

Концерт складався з двох частин. Першу частину концерту присвячено Д. Бортнянському, найбільшому українському композиторові XVIII сторіччя. В програмі цієї частини виступив чоловічий хор УНД — БМ при фортепіяновому супроводі пяніста Мирослава М. Вінтонева, виконавши хорові композиції Д. Бортнянського: „Царю небесний", „Святий Боже", „Іже Херувими" ч. 7 та „Пісню до Пресвятої Богородиці" — київського напіву („Под Твою Милость").

Фортепіянову творчість Д. Бортнянського представив присутнім пяніст Мирослав Вінтонів, виконавши на фортепіяні Ф-Дур Сонату Д. Бортнянського, що в її барокковий стиль композитор майстерно вбудував фрагменти українських танцювальних народних пісень та інші мотиви української народної мелодики. Пяніст виконав сонату легким й блискучим інтерпретативним темпом, підкреслюючи гарну барокову динаміку, стиль сонати, а зокрема українськи мотиви композиції. А при акомпаньяменті хорові з особливою динамікою, Мирослав Вінтонів виконав супровід до „Богородичної Пісні" за музичним опрацюванням композитора проф. Андрія Гнатишина.

Доповідь про життя й творчість композитора Д. Дмитра Бортнянського п. н. „Дмитро Бортнянський гордість українського, а не московського народу" — виголосив мистецький керівник чоловічого хору УНД — БМ інж. Михайло Вінтонів.

Другу частину, цього ювілейного концерту присвячено геніяльному дириґентові та композиторові Відродженої України — Олександрові Кошицеві, мистецькому керівникові славної Української Республіканської Капелі.

Перші чотири точки програми присвячено історичній події створення Української Державної Республіканської Капелі. Мистецький керіник хору інж. М. Вінтонів у вступному слові насвітлив створення й значення слав. УР Капелі в Києві в січні 1919 року на підставі зарядження головного отамана Симона Петлюри під мистецьким керівництвом, вже тоді славного в Києві, дириґента О. Кошиця. Відтак чоловічий хор УНД — БМ виконав український національний гимн в музичному опрацюванні на хор Олександра Кошиця.

Мініятюрну інсценізацію в пошану О. Кошиця як державного дириґента УР Капелі на тему вірша Лесі Українки: „Ні долі, ні волі в мене нема" виконав особисто мистецький керівник чоловічого хору УНД — БМ та цілої ювілейної програми, а відтак хор під його керівництвом закінчив цю офіційну частину програми в пошану О. Кошиця та Української Республіканської Капелі виконанням пісні „Ой, Дніпре, мій Дніпре", (О. Монастирського).

Загальну частину програми в пошану 100-річчя народження О. Кошиця започаткувала солістка Бостону Ляриса Діяк, ліричне сопрано, що своїм милозвучним голосом виконала дві композиції М. Лисенка і К. Стеценка при фортепіяновому акомпаньяменті Мирослава М. Вінтонев. Вокальний квартет в складі; Ірина Салецька, Галина Дуда, Євген Музика та Юрій Шевчук — відспівав „Де гори Карпати", „Гуцульський вальс", „Моя біла хата" та „Києве мій", при гітаровому акомпаньяменті Є. Музики та Ю. Шевчука. Інструментальний квартет в складі: інж Михайло Вінтонів (скрипка), Юрій Шевчук (скрипка), Ярослав Музика (акордеон) та Мирослав М. Вінтонів (фортепіян) виконав в'язанку народних пісень: „Стоїть явір над водою" — інструментального укладу інж. М. Вінтонева.

У програмі також виступив пяніст М. М. Вінтонів із сольовою точкою парафрази С. Людкевича: „Ой щоз го то за ворон", а чоловічий хор УНД — БМ виконував двічі, між точками програми, пісні О. Кошиця: „Дума про руйнування Січі", „Встає хмара з-за лиману", „Через балку летить галка" та „Гей, гей з-за гори військо виступає" (А. Гнатишина). Всі твори були виконані при фортепіяновому акомпаньяменті М. М. Вінтонева.

Про життя, значення та діяльність Олександра Кошиця та про історичну ролю Української Республіканської Капелі під геніяльним мистецьким керівництвом О. Кошиця розповів в своїй доповіді „з піснею через світ" — мистецький керівник програми й чоловічого хору — інж. Михайло Вінтонів.

Керівник програми й хору вручив учасникам ювілейної програми пам'яткові письменні подарунки, що їх прикрашено портретами обох славних композ., а опісля пролунав залею, зі щирого серця всіх присутніх, український національний гимн.

Тому що це була також „Неділя Батьків", керівник концерту інж. Михайло Вінтонів склав присутнім батькам щире побажання від Управи УНД — БМ, від Ювілейного комітету, хористів — а відтак хор виконав грімке многоліствіє в честь присутних батьків.

Сцену прикрашено портретами обох славних композиторів й дириґентів на темному тлі. З обох сторін портретів звисали синьо-жовті прапори, а по середині між портретами в рамках висів золотий тризуб на синьому тлі, а під портретами обох композиторів на такому ж тлі видніли жовтою барвою розмальовані біографічні дати композиторів. Декорацію сцени доповнювали обидва великі стаячі прапори: Зоряний американський та синьо-жовтий український.

Оформленням сцени займалися члени хору: Степан Сідлярчук, організаційний референт хору та Степан Головатий разом з керівником хору та по його пляні. Для англомовних гостей на концерті коротку біографію обох композиторів прочитав член хору Юрій Шевчук, а цілий мистецький та технічний монтаж цілої ювілейної програми був в руках мистецького керівника хору інж. Михайла Вінтонева.

Присутні на ювілейному концерті з великим зацікавленням розглядали також приготовану на залі виставку музичних творів, книжок, нош, партитур й фотографій українських композиторів.

Метою цієї виставки було, вперше у Бостоні показати присутнім широку діяльність композиторів України та вікові надбання творів української музичної культури.

Виставку приготовив сам керівник подвійного ювілею інж. Михайло Вінтонів, вибравши зі свого архіву та книгозбірні лише частину музичних творів. Були тут в першу черґу твори Бортнянського та О. Кошиця, музичні твори й писання інших та про інших українських композиторів, рідкісні брошури й книжки про Миколу Лисенка, книжки з історії та з теорії української музики, повні партитури різних українських опер, хорової музики, сольоспівів, інструменальної української музики, нове повне видання „35 духовних концертів Бортнянського" —Торонто 1975, три томи споминів О. Кошиця „З піснею через світ", 26 ілюстрованих життєписних монографій українських композиторів XIX і XX сторіччя, різні співанники, а між ними рідкісний співанник (партитурно-хоровий) „Червоної Калини", різні етнографічні збірники записів українських народних пісень. Окреме місце займали музичні твори до Кобзаря Т. Шевченка, до творів І. Франка, Лесі Українки та інших.

Із нагоди цього ювілейного дня влаштовано також мініятюрну філателістичну виставку українських державних і недержавних марок та грошей, це також вибрана частина зі збірки керівника ювілейної програми та дириґента ювілейного хору УНСД — БМ.

Того дня появилися в Бостоні й на концертовій залі пропам'ятні коверти, листівки та бльочки для вшанування Ювілею Бортнянського та О. Кошиця, й були вони штемпльовані на почті в Бостоні поштовим штемплем першого дня випуску 15-го червня 1975 року.

Інж. Михайло Вінтонів

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 8 ЛИСТОПАДА 1975 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Б-ва св. Володимира 130 Відділ о год. 4-ій по пол. при 100 2-га Аве. в помешканні п. Гнатишина. Важливі справи до полагодження. — Ю. Юрків, секр.

НЕДІЛЯ, 9 ЛИСТОПАДА 1975 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд. о год. 11-ій рано в залі церкви св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — І. Попович, предс., І. Жгута, кас., М. Бобечко, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7391. Здивований полонений

„Тоді, коли я витягав того тубільця на дерево, то інші почали кричати з переляку..."

„Відтак вони раптом почали тікати в сторону сільської брами..."

„Хвилину пізніше я зіскочив із дерева, на велике здивовання полоненого!"